

HOMILIE KERSTDAG 2018

Het is kerstmis, altijd weer een bijzondere dag voor jong en oud. Het is een feest, dat bij haast bij iedere christen een gelovige snaar doet trillen. Zo blijkt ook weer vanavond, nu wij met velen samen zijn. Velen zijn hier, die de weg naar deze plaats niet of nauwelijks nog gaan. Misschien is het maar een klein geloofsvlammetje, dat nog smeult dat hen naar hier heeft doen gaan. Niettemin is het er en ik wil het niet doven. Moge deze viering van kerstmis een besef van gelovig-zijn wakker roepen of versterken. Moge het ook verstaan worden als een oproep, dat geloof in de Heiland een plaats te geven in het eigen bestaan, ook in deelname aan de eredienst. Om weer zuurstof te brengen bij dit kwijnend pitje, zodat het weer opflakkert tot een vlam, die warmte en licht uitstraalt, zodat wij elkaar daarmee kunnen verwarmen en voor elkaar ook hemel op aarde kunnen brengen. Wie christen wil zijn, mag het vlammetje niet laten uitgaan. Alleen dan kan Jezus een levende persoon voor ons blijven, die ons kan inspireren en bemoedigen. Daartoe wil dit feest ons bezielen.

Het is kerstmis. Het is een feest, dat altijd weer verwachtingen bij ons wakker roept. Op kinderen al maakt deze dag diepe indruk. De kerstkribbe met Jozef en Maria en het kerstkind, de engel en de herder en de schapen, de drie koningen en hun ster. Je had als kind oprecht medelijden met Maria en Jozef die nergens terecht konden en hun toevlucht maar moesten nemen tot een stal, waar een os en een ezel voor enige warmte moesten zorgen. Volwassenen kijken weer met andere ogen naar dat tafereel, dat zo'n diepe indruk op hen maakt, dat zij het hebben uitgebeeld. In haast elke woonkamer staat een kribbe. Bekend is, hoe de heilige Franciscus in de grot van Greccio de eerste kerststal opstelde. Zo gegrepen was hij door het kerstgebeuren.

Het kerstverhaal, is geen romantisch verhaal. Maar juist dat tragische kerstverhaal blijkt toch een hoopvol verhaal te zijn. Misschien dat het kerstverhaal ons juist daarom weet te raken, want het spreekt over onze werkelijkheid, die eveneens haar tragiek kent. Maar dit verhaal biedt uitzicht en laat ons hoopvol onze werkelijkheid beleven. Zovelen van ons ontdekken dat hun eigen leven ter sprake wordt gebracht. Zij kunnen zich één weten met de ontheemde Maria en Jozef, die opgejaagd zijn door een hoogmoedige en hebzuchtige keizer Augustus, die wilde weten hoe groot zijn rijk was. Zij waren uit hun gewone doen in de voor hen verre Bethlehem. Zonder onderdak. Wij zien nu met Maria en Jozef de grote stromen vluchtelingen in Afrika en in andere delen van de wereld, op hun hoofd in een bundeltje de schamele bezittingen bij elkaar gebonden. Dat is veraf. Dichtbij zijn het de asielzoekers, aankloppend aan onze deuren, stotend op onze argwaan. Er is het kind, dat moest geboren worden in een stal en er zijn de herders met hun schapen. Wie er dieper over nadenkt, ontdekt, hoe kwetsbaar de kinderen zijn, toen en nu. In een armoedesituatie verkommeren kinderen. Maar niet zelden moeten zij ook het gelag betalen in onze consumptieve samenleving, de sleutelkinderen, de zwerfjongeren. Of waarom is er het vluchtgedrag in drugs of moet er een beroep worden gedaan op kalmerende middelen? Terwijl Nederland pronkt met economische cijfers, is er toch de arme kant van Nederland. Deze groep herkent zich in de herders, zwervend met een kleine kudde schapen, levend van wat zij in de natuur vinden, niet meetellend in de joodse samenleving, gedegradeerd tot randgroepmensen.

Ook in onze armzalige situatie klinken de woorden van de engel: "Ik verkondig U een vreugdevolle boodschap, die bestemd is voor heel het volk. Heden is u een Redder geboren." Het is het verlossende nieuws, dat God mens geworden is.

Hij kwam ter wereld temidden van eenvoudige mensen. Het waren niet de rijken, die Hij uitkoos om daar geboren te worden. Maar hij werd herkend door de eenvoudigen, door mensen in nood. Rijken zijn helaas ongevoelig voor God. Het rijke Nederland kent God niet meer en heeft - meent het - God niet meer nodig. Zo maakt een recent onderzoek ons duidelijk. Maar in een wereld, waar voor God geen plaats is, is de mens vogelvrij geworden, want de mens heeft geen beschermer meer. In een wereld waar voor God geen plaats is, verdwijnt het gevoel voor goed en kwaad. Daarom is er de wens om meer blauw op straat en meer ruimte in gevangenissen. In een wereld waar voor God geen plaats is, kan er niet meer gehoopt worden. Dan wordt het leven zelf tot een vraag en vragen mensen zich af: "Waarom leven wij?" Ieder trekt zich terug op het eiland van het eigen 'ik'. Geen gemeenschap meer, maar ieder voor zich. Maar ook in deze wereld blijft de kerstboodschap klinken en mensen hebben er behoefte aan om ze te vernemen, want het is het verhaal van de hoop. Het is het verhaal over toekomst voor het kleine en weerloze. Het is het verhaal van de waardigheid van de mens. Het verhaal dat licht schijnt in dat menselijke donker. Het verhaal, dat God ons bescherming biedt. Dat God met ons meetrekt door het leven en onze gids wil zijn. Het is het verhaal van het woord en het levensvoorbeeld van Jezus, opdat wij mensen weer worden zoals God ons bedoeld heeft. Dan zal ook de wereld worden zoals God deze bedoeld heeft. Hemel en aarde komen bij elkaar. Dat moet een feest zijn.

Dat is waarnaar wij verlangen. Dat is wat ik u toewens, als ik zeg, mede namens het kerbestuur: Zelig Kerstfeest. Amen.